

Apare în fie-care lună.

CONVORBIRI LITERARE

No. 7.

București 15 Iulie 1899. Anul XXXIII.

BRET-HARTE.

„BROWN DIN CALAVERAS“

Tonul potolit al conversației și lipsa fumului de tutun și a tocurilor de cisme în ferestrele diligenței de la Wingdam îți dădea să înțelegi, că între drumetii din năuntru se afla o femeie; ear pofta cu care de-al de pierde-yară de pe la popasuri dădeau năvală la ferestre și plăcerea cu care nu-și mai luau ochii din năuntru arăta că era și frumoasă. Toate ăstea le băga de seamă domnul Jack Hamlin, de pe capra poștalionului, cu surîsul unei filosofii ironice. Nu doar că disprețuea sexul cel-l-alt, însă pentru el femeea era un element înșelător, al cărui cult abate omenirea, când și când, de la plăcerile tot așa de nesigure ale «pokerului» — și pokerul avea, drept să vă spun, un reprezentant de meserie în domnul Hamlin.

Din pricina asta, când își puse botina lui subțire pe roată și sări jos, nu aruncă nici măcar o privire

spre fereastra trăsorii din care flutura în afară un voal verde, ci se plimbă în sus și în jos, cu acea indifeerență neatentă și serioasă, care e în firea oamenilor de meseria lui și care se apropie poate mai mult ca orice de o bună-creștere. Cu ținuta lui rece și cu înfațișarea lui rezervată, forma un contrast isbitor față de cei-l-alți pasageri, cu neliniștea lor svîturată și cu vijelioasa lor agitare; și însuși Bill Masters, care își făcuse examenul în Harvard,¹⁾ cu îmbrăcămintea lui desmățată, cu sănătatea lui debordantă, cu evlavie lui mărturisită pentru anarhie și barbarie, și cu gura lui plină de pesmet și de cașcaval, mi-e teamă că chiar el părea o figură puțin romantică, pe lângă acest răsleț calculator de probabilități, cu palida lui figură antică și cu demnitatea lui homerică.

«Poftiți Domnilor,» strigă surugiul și d-nul Hamlin se îndreptă spre trăsură. Pusese deja piciorul pe roată și se ridicase pînă în dreptul ferestrei deschise, cînd deodată, în clipa asta, doi ochi, care îi părură cei mai frumoși de pe lume, se întîlniră cu ai lui. Liniștit se dădu earăși jos, spuse cîte-va cuvinte unui călător din năuntru, se învoi cu el să schimbe locurile, și se sui năuntru tot așa de liniștit. Domnul Hamlin nu îngăduia niciodată filosofiei sale să-l stînjinească de la împlinirea repede a unei fapte hotărîte.

Teamă mi-e, că mosafirul ~~asta~~ nepoftit nu prea le venea la socoteală celor-l-alți pasageri, — mai ales aceluia, care căutau toate chipurile să placă doamnei

1) Harvard College în Cambridge, Massachusetts, cea mai veche și cea mai vestită universitate a Statelor-Unite.

cît mai mult. Unul ~~dintre aceștia~~ se plecâ spre dinsa și cu un singur cuvînt o informâ, pe cît se părea, despre meseria domnului Hamlin. Dacă domnul Hamlin o fi auzit ce i-a spus, ori dacă o fi recunoscut în domnul cu pricina pe un celebru jurist, căruia îi cîștigase mai alaltăseară la cărți mai multe mii de dolari, asta nu pot s'o știu. Pe fața lui palidă nu puteai citi nici-un semn; ochii lui negri, cu privirea observătoare liniștită, se uitară indiferent peste fața omului legii și se opriră pe chipul mult mai fermecător al vecinei lui. Un stoicism indian, pe care l-ar fi fost moștenit de la străbunii dinspre partea mumei, îi slujî de minune, în vreme ce roatele caleșcii huruira peste prundișul de la vadul lui Sotts și poștalionul trase înaintea «Hotelului Internațional», unde era conacul de amiazi. Omul legii și un deputat săriră jos și stăteau gata să ajute zînei care se scobora, pe cînd polcovnicul Starbottle din Siskijon se grabî să-i ia umbreluța și șalul.

În urma acestei atenții din toate părțile se născu o zăpăceală și o zăbavă momentană. Jack Hamlin deschise tacticos cea-l-altă uscioară a trăsurii, luă mîna doamnei — cu acea hotărîre și siguranță, pe care știe să o admire un sex șovăitor și nedecis — și într'o clipă o ridicase din trăsură îndemînatîc și grațios, și tot așa îi ajutase să se scoboare pe platformă.

De pe capră se auzî un chihotit tăricel, care venea fără îndoială de la cel-l-alt sarcastic, de la Juba Bill, vizitiul.

«Vedeți bine de calabalîc, domnule colonel,» zise surugiul cu o prefăcută tragere de inimă, uitîndu-se după colonelul Starbottle, care, cu căutătura posomorită, conducea arrière-garda convoiului în sala de așteptare.

Domnul Hamlin nu rămase să prînzească acolo. Calul său era de mult cu șeaua pe el și îl aștepta. Trecu repede vadul, urcă și scoborî movila nisipoasă și o luă la aruncate pe drumul mare plin de praf al Wingdamului, ca unul care caută să fugă de o amintire neplăcută. Oamenii din colibe prăfuite de pe marginea drumului își puneau palma pod la ochi și se uitau după el; cunoșteau omul după cal și se întrebau: «ce-o fi fiind oare cu Jack Indianul.» Totuși mai mult la cal le rămîneau ochii, fiind-că trebuie să știți că iuțeala, de care dăduse dovadă eapa asta a lui French Pete, cînd cu fuga lui din mîinile judecătorului din Calaveras, lăsase în umbră la oamenii ăștia oriș-ce interes pentru soarta finală a acestui creștin vrednic de cinste.

Șoldurile înspumate ale surului îl aduseră în sfîrșit earăși în simțiri; își domolî zorul, o cîrmî pe un răzor lăturalnic și pornî la treapăd pe îndelete, lăsînd friul în voea calului; cu cît călărea mai departe, cu atît priveliștea peisajului se schimba, devenea mai idilică. În poenele dumbrăvilor de pini și sicomori eșiră la iveală cîte-va încercări primitive de așezăminte ome-nești: ici un bordeiu, peste a cărui tindă se cățara o viță în floare, mai încolo altul, în a cărui bătatură o femeie își legăna copilașul între traנדafiri; nițel mai departe domnul Hamlin dete peste o droae de copii

desculți, care se bălăceau într'un rîuleț cu malurile umbrite de sălcii pletoase, și cu felul lui de vorbă copilăros și-i împrietenî așa de repede, încît mititeii se încumătară să se cațere pe piciorul calului în sus și pe șea, pînă cînd el găsi că a venit vremea să se arate grozav de aspru și să o pornească mai departe, împărțindu-le cîte-va sărutări și ce-va gologani.

Ear cînd se înfundă mai adînc în temeiul codrului, unde nu se mai pomenea nici-o umbră de sălășluire omenească, atunci începu să cînte — și cîntă cu un viers înalt, așa de ne mai pomenit de dulce și de înduioșat, de o simțire așa de fermecătoare și de gingașă, încît chiar sticleții și pitulicele se opriră din cîntat și ascultară cu luare-aminte. Glasul domnului Hamlin nu era tocmai dat la cîntări; vorbele cîntecului lui erau o doină sentimentală, pe care o auzise de la trubadurii negri; însă totul tremura de o tainică însușire a viersului și a cuvintelor, care te mișca, cum nu pot să spun. Și zău ți-era mai dragă lumea să vezi pe acest coțcar sentimental, cum, cu o pereche de cărți în buzunar și cu un revolver la șold, făcea să răsune pădurile întunecoase cu tînguirea lui despre «mormîntul Nellyi lui», într'o melodie, care ar fi umplut de lacrimi ochii ascultătorilor. Un șoim, care tocmai venea de la a șasea pradă a sa și simțise în domnul Hamlin o fire înrudită, holbă ochii la el plin de uimire și era gata să recunoască superioritatea omului: cu toată marea sa dibăcie în meseria tilhăritului — să cînte, asta nu putea.

Dar domnul Hamlin eși curînd ear la drumul mare și pornî din nou în pasul de mai 'nainte. Gropi

și mormane de nisip, ponoare de munți despădurite, trunchiuri de copaci și bușteni putrigăiți luară locul codrilor și văgăunelor și arătau că civilizația e aproape; apoi o turlă de biserică se arată în zare și el știe că a ajuns la căminul lui; peste câte-va minute scobora unica uliță strîmtă, care se pierdea la poalele dealului printre o neorîndueală haotică de rîulețe, gropi și grămezi de moloz, și descălică înaintea ferestrelor aurite ale «Salonului Magnolia».

Trecu prin lunga odăie a cîrciumii, împinse o ușă îmbrăcată cu flanelă verde, dădu într-o tindă întunecoasă, deschise o a doua ușă cu o chee, și intră într-o odăiță cu lumina ofilită, ale cărei mobile, deși elegante și scumpe pentru locul acesta, arătau totuși urme de învechire. Masa împistrită din mijlocul camerei era acoperită cu fel de fel de cercuri, care se vedeau că nu țin de desenul primitiv. Jețurile brodate pierduseră fața, și sofaua verde de catifea, pe care se trînti d-l Hamlin, era feștelită la picioare de praf roșu de-aț Wingdamului.

Domnul Hamlin nu cînta în cușcă. Ședea întîns în tihnă și privea la o cadră de de-asupra lui, zugrăvită în culori vii, care înfățișa o femeie tînără plină de nuri. Uitîndu-se așa, acum îi trecu întîiași dată prin minte, că el, la dreptul vorbind, nu văzuse niciodată felul ăsta de femei, și că de-ar fi să vadă vreuna, zău că nu s'ar îndrăgosti de ea. Pe semne se gîndea la o frumusețe de alt soi.

Dar tocmai în minutul acela bătu cine-va la ușă. Fără să se ridice, trase de un găitan, care, pasă-mi-te,

trăgea îndărăt un zăvor, căci ușa se dădu în lături și un om intră înăuntru.

Noul venit era lat în spete și voinic — dar pe obraji nu-i vedeai yoinicia asta, fiind-că fața, deși frumoasă, îi era moleșită și veștejită de desfrînări; ba mai părea, că e și prieten bun cu basamacul, căci tresări cînd văzu pe domnul Hamlin și îngînă: «Credeam că Tincuța o fi aci;» bîlbîi și părea zăpăcit și fîsticit.

Domnul Hamlin zîmbi; era acelaș zîmbet, pe care-l avusese mai adineauri în diligența de la Wingdam. Se sculă în picioare, cu desăvîrșire înviorat și gata de a se apuca de negustorie.

«N'ai venit cu poșta,» adăogă noul venit, «nu-i așa?»

«Nu» răspunse domnul Hamlin; «am lăsat-o la vadul lui Scott. Mai curînd ca peste o jumătate de ceas, nici n'o să sosească aici. Ei, dar cum îți mai merge cu norocul, Brown?»

«Al dracului de rău,» grăi Brown, pe a cărui față deodată se arătă o desnădejde copleșitoare; «ear am rămas lefter. — Jack,» continuă el cu un glas plîngător, care forma un contrast vrednic de milă cu statura lui masivă, «nu poți tu să m'ajuci cu 100 de dolari pînă mîine? Nu de alta, dar uite, trebuie să trimet parale acasă la baba mea și — tu ai cîștigat doar de la mîne de 20 de ori atîta.»

Conclusia nu era poate tocmai logică, dar Jack trecu asta cu vederea și înmînă suma mosafirului său.

«Povestea cu baba ta e, drept vorbind, ce-va cam trezită, Brown,» adăogă el în chip de comentariu; «de

ce nu spui mai bine drept, că vrei să joci Farao? Tu doar ești om neînsurat!»

«Zău, Jack,» zise Brown deodată cu serioșitate, ca și cînd numai atingerea aurului cu mîna ar fi dat înfățișării lui oare-care demnitate. «Am nevastă — și încă al dracului de frumoasă, să mă crezi — e în Țară. De trei ani n'am mai văzut-o și de un an nu i-am mai scris. Cînd s'or mai îndrepta treburile ce-va, și cînd oiu mai avea nițel noroc, am de gînd s'o aduc încoace.»

«Dar Tincuța?», întrebă d-l Hamlin cu surisul lui de mai 'nainte.

D-nul Brown încercă să clipească șiret din ochi, ca să-și ascundă zăpăceala, însă cu fața lui moleșită și cu mintea lui buimăcită de rachiou vai de lume cum isbuti.

«La dracul, Jack,» zise el, «un bărbat se cade doar să aibă o fărîmă de libertate. Dar haide, ce zici de un joculeț? Dă-mi prilej să îndoesc sutișoara asta.»

Jack Hamlin se uită lung la nepricopsitul lui de prieten. Poate știa că omul era sortit mai dinainte să piarză paralele și vrea ca mai bine să vie ear în punga lui decît în cine știe care alta. Făcu semn din cap și apropie un scaun de masă. În clipa asta bătu cine-va la ușă.

«E Tincuța,» zise d-l Brown.

Domnul Hamlin trase zăvorul îndărăt și ușa se deschise. Dar întîrși-dată în viața lui se clătînă pe picioare, cu desăvîrșire moleșit și zăpăcit, și întîrși-dată în viața lui i se urcă sîngele cald în față și-i

rumeni pînă în vîrfurile urechilor obrazii lui incolori. În fața lui sta femeia pe care el o scoborîse din diligența de la Wingdam, și pe care Brown, scăpînd cărțile din mîna, o salută cu un rîs histeric :

«Isuse Christoase, baba mea!»

Ci-că d-na Brown ar fi isbucnit în lacrimi și ar fi făcut aspre muștrări soțului său. Eu am văzut-o în 1857 în Marysville și nu cred așa ce-va. Ear «Cronica Wingdamului» de săptămîna următoare dedea informația de mai jos, sub titlul : «O mișcătoare revelere» :

«Unul din acele frumoase și mișcătoare episoade, specifice vieții californice, s'a întîmplat săptămîna trecută în orașul nostru. Soția unuia dintre cei d'întîi pioneri ai Wingdamului, care se săturase de civilizația gîrbovită și de clima neospitalieră a Estului, hotărî să-și caute pe nobilul său soț pe aceste țărături aurite. Fără să-l fi vestit de intenția sa, întreprinse acea lungă călătorie și sosi săptămîna trecută. Bucuria soțului se poate mai lesne ghici decît descrie. Se zice că întîlnirea a fost incomparabil de mișcătoare. Sperăm și dorim ca această pildă să găsească imitatori.»

Fie de pe urma influenței nevestei sale, fie de pe urma unor norocoase daraveri: din ziua aceea starea financiară a domnului Brown se îmbunătăți într'una. Răscumpără partea tovarășilor săi la mina «Cooperativă». (Banii pentru asta ar fi zis că i-ar fi cîștigat la poker, la vre-o două săptămîni după sosirea nevestei-sei; însă gura lumii susținea, — întemeindu-se pe teoria d-nei Brown, că Brown se jurase să nu mai dea pe la masa de cărți, — că ar fi fost dați de

d-nul Jack Hamlin). Clădi și mobilă «Hotelul Wingdam», care din pricina mării popularități a frumoasei d-ne Brown gema totdeauna de mușterii. Fu ales deputat și făcu danii pe la biserici. O stradă a Wingdamului fu botezată cu numele lui.

Și cu toate astea, lumea băgă de seamă, că pe măsură ce averea și norocul îi creșteau, el devenea tot mai galben la față, tot mai slab și mai îngrijat. Cu cât popularitatea nevesti-sei se mărea, cu atât el devenea mai supărăcios de fite-ce și mai nerăbdător. Era cel mai amoretat dintre toți oamenii însurați și în acelaș timp ridicol de gelos. Dacă nu ținea mai de scurt pe femeea lui, asta o făcea (după cum șopteau gurile rele), fiind că prima și unica lui încercare provocase o izbucnire de mînie din partea d-nei Brown, care îl speriasse așa de tare, încît de atunci încolo tăcu chitic. Dar multe palavre de felul ăsta fură răspîndite în lume de acele reprezentante ale sexului ei, cărora le luase dînsa locul în inimele cavalerești ale bărbaților din Wingdam, căci aceștia, ca cei mai mulți cavaleri din popor, se închinau, cu evlavie, în fața puterii, fie că asta ar fi stat în forță bărbătească ori în frumusețe femească. Trebuie să mai amintesc, ca ~~ea~~ împrejurare desповорătoare, că dînsa, de la venirea ei, fusese inconștient preoteasa unui cult mitologic, care influențase asupra caracterului său femeesc poate nu mai înălțător decît acel cult ce domnea subț o veche democrație grecească. Eu crez că Brown avea ~~o~~ ^o vagă bănuială despre aceasta; dar singurul lor prieten de încredere era Jack Hamlin, al cărui nume rău ex-

cludea, firește, ori-ce relații mai intime și pe față cu familia și care, din pricina asta, dedea rar pe la ei.

Era în toiul verii și o noapte albă cu lună. D-na Brown, cu ochii ei mari, ședea pe verandă, frumoasă ca un trandafir și sorbea mireasma răcoritoare a boarei de munte și mi-e teamă că și o altă mireasmă, care nu era așa de răcoritoare și nu tocmai așa de nevinovată. Lângă dînsa ședea colonelul Starbottle și judecătorul Boomprinter și un nou adaos în roiul ei de curtezani, în chipul unui turist străin. Ea avea chef.

«Dar ce focul vezi pe drumul mare?» întrebă galantul colonel, care băgase de seamă în ultimele minute, că d-na Brown era cu gîndurile în altă parte.

«Praf,» zise d na Brown, cu un suspin. «Doar turmele de oi¹ ale sorii Ana.»

Polcovnicul, ale cărui amintiri literare nu se întindeau mai departe decît pînă la numărul din urmă al jurnalului local, pricepu lucrul apla:

«Nici pomeneală de oi,» zise el, «e un călăreț. Judecătorule, nu i oare calul alb al lui Jack Hamlin?»

Dar judecătorul nu știa astă; și fiind-că doamna Brown fu de părere, că aerul e prea rece pentru o cercetare mai departe, intrară cu toții în salon.

1) Alușie la cunoscuta poveste cu „Cavalerul Barbă-albastră”. Ana e sora Fatimei, a șaptea și ultima soție a lui Barbă-albastră. Pe cînd Fatime, ne mai avînd nici-un pic de nădejde, se și pregătește de moarte, Ana stă moartă de frică în pridvorul castelului și se uită în zare, doar o vedea, venind să le mîntuească, frații lor pe care îi așteaptă cu atîta dor; în vremea asta, ori-ce nor de praf care se ridică îl ia drept un semn că-i sosesc frații.

Domnul Brown era în grajd, unde se retrăgea de obicei după masă, — poate spre a-și arăta prin ~~asta~~ disprețul pentru prietenii nevastă-sei, ba poate și fiind-că simțea o plăcere, ca și alți oameni slabi la fire, de a-și arăta o putere nețărmurită peste dobitoacele fără minte. Găsea o oare-care mulțumire în dresarea unei epe murgi, pe care o putea bate ori desmierda, după cum îi plăcea, ceea-ce cu nevastă sa nu putea. Acì zări un cal alb, care tocmai intrase în grajd, și când se învîrti nițel mai departe, găsi și pe stăpînu-său. Brown dădu «bună-seară» cu căldură și din inimă, d-nul Hamlin ce-va cam rezervat. Inșă, la rugămîntea stăruitoare a lui Brown, se urcă cu el pe scara de din dos, dădură într'o tindă strîmtă și decolo într'o odăiță care venea în spre grajd. Odăița era mobilată simplu, cu un pat, o masă, cîte-va scaune și o poliță pentru puști și bice.

«Asta e odăea mea, Jack,» zise Brown oftînd, și se trînti pe pat și dădu un scaun tovarășului său; «camera ei e la capătul ălă-l-alt al tindei. E mai bine de-o jumătate de an de cînd nu ne întîlnim și nu vorbim decît doar la masă. Asta e zău ~~nițel~~ cam prea lată pentru stăpînul casei, nu-i așa?», zise el cu un rîs silit. Dar sînt vesel, că te văz, Jack, al dracului de vesel,» și așa din pat apucă mîna lui Jack Hamlin, care nu prea vrea, și i-o strînse din nou.

«Te-am adus acì sus, fiind-că nu vream să vorbim în grajd despre ~~asta~~; deși, întru cît privește istoria asta, tot orașul știe de ea. N'aprinde lumină. Putem să vorbim la lumina lunii. Întinde-ți picioarele

pe fereastră și așază-te ici lângă mine. În ulcica aea e rachiu.»

Domnul Hamlin nu se folosi de această împărțire. Brown din Calaveras se întoarse cu fața la perete și continuă :

«Dacă n'aș iubi ~~mureca asta~~, Jack, nu m'aș sinchisi. Dar să o iubești, și să vezi cum zi cu zi merge mai departe pe calea asta, și să n'ai pe nimeni care să-i pue piedică, asta, uite, mă doboară. Inșă sînt vesel că te văd, Jack, al dracului de vesel.»

Dibui cu mîna prin întunec, pînă dădu de mîna soțului său, și i-o strînse din nou. I-ar fi ținut-o mai mult ~~în mîna~~ lui, dar Jack o virî în buzunarul de la piept al hainei lui încheeate pînă sus și-l întrebă nepăsător :

«De cînd ține istoria ~~asta~~?»

«De cînd a venit încoace; din ziua de cînd a pus piciorul în «Magnolia». Eram un nătîng pe vremea aea, Jack, și sînt și astăzi ~~în~~; inșă pînă atunci nu știam cît de mult o iubesc. Și de-atunci încoa ea nu mai e femeea de mai 'nainte.»

«Dar ~~asta~~ nu-i totul, Jack, și tocmai de-asta vream să vorbesc cu tine, și sînt vesel că ai venit. Nu doar, fiind că nu mă mai iubește; nu doar, fiind-că se uită galeș la ori-ce craju, care trece pe drum, căci poate eu m'am jucat cu iubirea ei și am pierdut-o, cum am pierdut și toate ale-l-alte în «Magnolia»; și poate la multe femei uitătura galeșă a intrat în firea lor, și nici nu e vre-o pūgubă mare, decît doar pentru nătărăi. Inșă, Jack, crez — crez, că iubește pe alt-cine-

va. Nu pleca, Jack, nu pleca; dacă te supără pistolul, pune-l la o parte.

«E mai bine de-o jumătate de an acuma, de cînd par'că-i nefericită și par'că se simte singură și îmi pare că-i cam prea nervoasă și turburată. Și une-ori am prins-o cum se uita la mine oare-cum sfoasă și cu milă. Și scrie cui-va, Jack. Ear în săptămîna trecută și-a strîns lucrurile ei — scule și haine și juvaericele — și eu crez, Jack, că vrea să mă lase. Toate le-aș putea îndura, numai asta nu. Să plece pe furiș, ca un hoț —»

Iși virî fața în pernă și cîte-va minute nu se auzi alt-ce-va decît ticăitul unui ceas pe briul sobei. D-nul Hamlin aprinse o țigară și se duse la fereastra deschisă. Luna nu mai bătea în odae și patul și cel lungit în el erau în întunerec.

«Ce mă sfătuești să fac, Jack?» grăi glasul din întunerec.

Limpede și hotărît veni răspunsul dinspre fereastră:

«Află cine e bărbatul ăla și ucide-l pe loc.»

«Dar bine, Jack —!»

«El a știut ce-l poate aștepta!»

«Dar fapta asta o să mi-o aduca pe *ea* îndărăt?» Jack nu răspunse, ci se 'ndreptă spre ușă.

«Nu pleca încă, Jack, aprinde lumînarea și șezi ici la masă. Cel puțin am o mîngiere, cînd te vaz pe tine.»

Jack stătu în cumpănă; apoi îl ascultă. Scoase o pereche de cărți din buzunar și le amestecă, uitîndu-se spre pat. Inșă fața lui Brown era întoarsă la

perete. După ce făcu bine cărțile, domnul Hamlin le tăe și dete o carte în partea cea-l-altă a mesei, în spre pat, și o altă în spre el, pentru sine. A d'întii era un doi ochi, ear a lui un popă. Amestecă ear și tăe din nou; de data asta ălă-l-alt avea o fată, ear el un patru ochi. Fața lui Jack se 'nsenină și dădu cărțile a treia oară. Earăși primî protivnicul lui un doi și el un popă.

«Doă împotriva a una,» rosti Jack cu glas tare.

«Ce-i asta, Jack?», grăi Brown.

«Nimic.»

Apoi Jack își încercă norocul la zar; dar într'una cădea șase pentru el și unul pentru presupusul protivnic. Puterea obiceiului te zăpăcește adesea.

În răstimpu-ăsta vr'o influență magnetică prin prezența d-lui Hamlin, ori lucrarea potolitoare de durere a alcoo-ului, ori amîndoa la un loc, îi mai alinase necazul și Brown adormise. D-nul Hamlin își trase scaunul la fereastră și privi afară peste orașul Wingdam, care acum dormea în pace. Conturul său colțuros era rotunjit și șters, culorile lui vii potolite și înviorate în lumina lunii, care se revărsa peste toate. În tăcerea nopții auzea murmurul apei în șteampuri și suspinul brazilor de dincolo de deal. Apoi privi în înălțime spre cer și pe cînd se uita așa, alunecă o stea pe cortul sclipitor al cerului, îndată după asta o alta și încă una. Întîmplarea asta aduse pe domnul Hamlin la un nou fel de întrebare a soartei. Dacă în 15 minute de aci încolo o mai cădea o stea — șezu cu ceasul în mîină gîndesc că mai bine de cît de doă ori atîta; dar nici-o stea nu mai căzu.

Ceasul bătut doă și Brown dormea niereu. D-nul Hamlin se apropiă de masă și scoase din buzunar o scrisoare, pe care o citi la lumina pîlpîitoare a lumînării. Scrisoarea coprindea doar o singură linie, scrisă cu creionul de o mîină de femeie :

«La trei să fii la obor cu brișculița.»

Brown se mișcă neliniștit și apoi se deșteptă.

«Ești tot aici, Jack?»

«Da.»

«Mai stai nițel; tocmai avuseiu un vis acuma, Jack — avuseiu un vis despre vremuri trecute. Se făcea că Susana și cu mine ne căsătorim din nou, și preotul, Jack, era — ia ghici cine? — erai tu!»

Cartoforul rise și se așeză pe marginea patului — cu răvașul tot în mîină.

«Asta e semn bun, nu-i așa?» întrebă Brown.

«Așa crez și eu. Ia ascultă, flăcăule, n'ar fi bine să te scoli?»

«Flăcăul» se sculă la acest îndemn afectuos, cu ajutorul mîinii pe care i-o întinse Hamlin.

«Fumezi?»

Brown luă mecanic țigarăa oferită.

«Foc?»

Jack răsucise scrisoarea în spirală, o aprinse și o întinse tovarășului său. O ținu în mîină pînă ce arse cu totul și asvîrli restul — o stea aprinsă — pe fe-reastră afară. Se uită lung la el, pe cînd cădea, și se întoarse apoi îndărăt spre prietenul său :

«Flăcăule,» zise el, punînd mîinile pe umerii lui Brown, «peste zece minute sînt pe drumul mare și

dispărut, ca scînteea asta. Noi n'ò să ne mai vedem în viață; însă înainte de plecare, ascultă sfatul unui nătărău: vinde tot ce ai, ia-ți nevasta cu tine și pleacă din țară. Asta nu e loc pentru tine și pentru ea. Spune-i că trebuie să meargă cu tine; silește-o, dacă nu vrea. Nu te tînguî, că nu poți fi sfînt și că ea nu e înger. Fii bărbat odată — și poartă-te cu ea ca cu o femeie. Nu fii nătărău. Rămîi sănătos!»

Se smucî din brațele lui Brown și scoborî țreptele în fuga ca o căprioară. La ușa grajdului apucă de guler pe argatul ațipit și-l isbi cu spatele de perete.

«Pune-mi șeua pe cal în două minute, ori — —»

Partea nerostită era grozav de lesne de înțeles.

«Coconița mi-a spus, că plecați cu brișculița,»
îngăimă omul.

«La dracul cu brișculița!»

Calul fu înșelat cît putură mai repede mîinile tremurînde ale buimăcitului argat să mînuiească curelele și cataramele.

«Orî s'a întîmplat ce-va, domnule Hamlin?», grăi omul, care, ca toți de starea lui, admira energia înflăcăratului său stăpîn și era într'adevăr cu grijă de sănătatea lui.

«La o parte!»

Omul se trase iute îndărăt. O înjurătură, o sărîtură și tăcănit de potcoave, și Jack era afară pe drumul mare. Peste o clipă nu mai era în ochii păenjiți ai argatului decît un nor de praf dispărînd în depărtare, peste care căzu în rîu de foc o stea, care tocmai se deslipî de surorile ei.

Dar des de dimineață, megieșii drumului mare al Wingdamului auziră, la depărtare de mai multe poștii de oraș, un glas care răsuna cîntînd pe lunci, ~~asa de~~ limpede, ca ciocîrlia dimineții. Cei care dormeau încă se întoarseră pe partea ai-l-altă în așternuturile lor tari și visară de tinerețe și iubire și de vremuri trecute. Oameni pîrliți la față de vînt și soare și săpători-de-aur laconi care erau de mult la lucru, se opriră din săpat și ascultară rezemați în cazmalele lor pe un vagabond romantic, care călărea în spre zorile trandafirii.

Tradusă de I. A. R.

